

Protokoll fra møte i Studieutvalget ved Det juridiske fakultet

Tirsdag 1. oktober 2019 kl. 09:15 – 10:40.

Møterom 546.

Til stede:

Magne Strandberg (leder) (a)

Hilde Hauge – vara for Synne Sæther Mæhle (nestleder) (a)

Jan-Ove Færstad (a)

Ingrid Margrethe Halvorsen Barlund (b)

Nathalie S. L. Gaulier – vara for Kjersti Bakke Sørensen (c)

Astrid Rosander Hagen (d)

Aslak Kasti Hyldmo (d)

Forfall: Synne Sæther Mæhle (a), Kjersti Bakke Sørensen (c)

Sekretær: Johanne Spjelkavik.

Kontakt: studieutvalget@jurfa.uib.no

ePhorte 19/3

Neste møte: Torsdag 31. oktober 2019, kl. 09:15 i 546.

Sak 76/19	Godkjenning av innkalling og dagsorden
	Innkalling: Ingen merknader Dagsorden: Ingen merknader Velkommen til – presentasjon av – nye representanter for gruppe b (gjenoppnevnt) og d (nye).
Sak 77/19	Orienteringssaker
1	Protokoll fra SU 10. september 2019. Godkjent på sirkulasjon 13. september. OBS – ekstern lenke – må lastes ned separat.
2	Fullmaktsvedtak: a) JUS111 Forvaltningsrett I Litteratur b) JUS135 Rettsstat og menneskerettigheter Litteratur c) JUS256-2-B Skatterett II Litteratur d) JUS276-2-C-Human Rights and Welfare Policies Hjelpemidler til eksamen Fullmaktsvedtakene fås ved henvendelse til studieutvalget@jurfa.uib.no
Sak 78/19	Saker til drøftelse/høring/uttalelse
1	Oppsummering av opptakene ved Det juridiske fakultet høsten 2019. Notat fra studieadministrasjonen. [REGL/ANT]
SU uttaler	Studieutvalget sier seg tilfreds med det gode arbeidet som gjøres i prosessen med å ta opp studenter til våre programmer. Særlig bemerkes at vi lykkes godt med å integrere opptaket til MAJUR-2 i UiBs sentrale masteropptak – utvalget legger merke til de positive tilbakemeldingene som kommer fra UiBs opptakskontor. Det er særlig gledelig at vårt femårige program er så populært blant søkerne. Videre er det gledelig å se at antallet innreisende utvekslingsstudenter er stabilt; det indikerer at vi har en interessant portefølje av engelskspråklige emner.
	Vedtaksaker
Sak 79/19	Møtedatoen den 10. desember bør endres. Notat fra sekretæren.
Vedtak	Møtet i studieutvalget som er berammet den 10. desember flyttes til 9. desember kl. 10:15.

Sak 80/19 Vedtak	Kontrollkommisjonsrapporter. Oppfølging. Notat fra studieadministrasjonen [JOSP] <ol style="list-style-type: none"> 1. Formålet med gjennomgang av rapportene fra kontrollkommisjonene er å se om det avtegnes et bilde av sensuren som gir grunn til tiltak. 2. Gjennomgangen skal presenteres for SU i form av et notat der følgende framgår: <ol style="list-style-type: none"> a. Hvilke emner kontrollkommisjonen har behandlet b. Hvor mange forekomster i hvert emne c. Hvilke karakteravvik forekomsten gjelder d. Om det er pekt på forhold ved opprinnelig sensur, klagesensur, besvarelsen, eksamensoppgaven og/eller sensorveiledningen som kan ha medvirket til karakteravviket. 3. Gjennomgangen presenteres årlig, etter at klagebehandlingen av kontinuasjonseksamen er avsluttet, dvs. i november/desember.
Sak 81/19 Vedtak	JUS135 Rettsstat og menneskerettigheter. Læringsutbyttebeskrivelse og undervisningsbudsjett. Notat fra studieadministrasjonen [JOSP] inkludert forslag fra emneansvarlig. <ol style="list-style-type: none"> 1. Emnebeskrivelsen for JUS135 Rettsstat og menneskerettigheter endres som foreslått med virkning fra studieåret 2019/2020. 2. SU anbefaler overfor dekanen at emneansvarlig for JUS135 Rettsstat og menneskerettigheter innvilges to ekstra forelesningstimer pr år i emnet med virkning fra studieåret 2019/2020.
Sak 82/19 Vedtak	JUS276-2-C Human Rights and Welfare Policies. Emnebeskrivelse – prøvingsform. Notat fra studieadministrasjonen [JOSP]. Emnebeskrivelsen for JUS276-2-C Human Rights and Welfare Policies endres som foreslått.
Sak 83/19 Vedtak	Publisering av retteveiledning til obligatorisk kursoppgave. Oppfølging av sak 67/19 fra 10. september 2019. Notat fra JSU. Merknader fra studieadministrasjonen [JOSP]. <ol style="list-style-type: none"> 1. JUS111 Forvaltningsrett I og JUS132 Pengekravsrett piloterer en ordning i høst der veiledningen til obligatorisk kursoppgave publiseres kort etter at besvarelsen er levert inn. 2. JUS113 Kontraktsrett I opprettholder ordningen med muntlig gjennomgang av oppgaven og ordinær publisering av veiledningen. 3. JSU forestår en undersøkelse blant førsteårsstudentene med sikte på å avdekke hvilken ordning de foretrekker, herunder også begrunnelse for preferansen.
Sak 84/19 Vedtak	Utvalg for praksis i rettsstudiet. Notat fra studiedekanen. [Vedtaket her er i separat sirkulasjon, og settes inn i protokollen når en omforent versjon er klar.]

Eventuelt

Magne Strandberg
Leder

Johanne Spjelkavik
Sekretær

Oppsummering av opptakene ved Det juridiske fakultet høsten 2019

Det har blitt gjennomført fem opptak til fakultetet høsten 2019. To av disse er delegert til henholdsvis Samordna opptak og sentralt opptakskontor ved UiB:

- Opptak til femårig masterprogram i rettsvitenskap
- Opptak til toårig masterprogram i rettsvitenskap

Fakultetet fastsetter opptaksrammer og tilbudstall ved disse opptakene, samt tar imot og saksbehandler godskrivingsøknader fra disse studentene.

Ved fakultetet lokalt har det blitt gjennomført tre opptak:

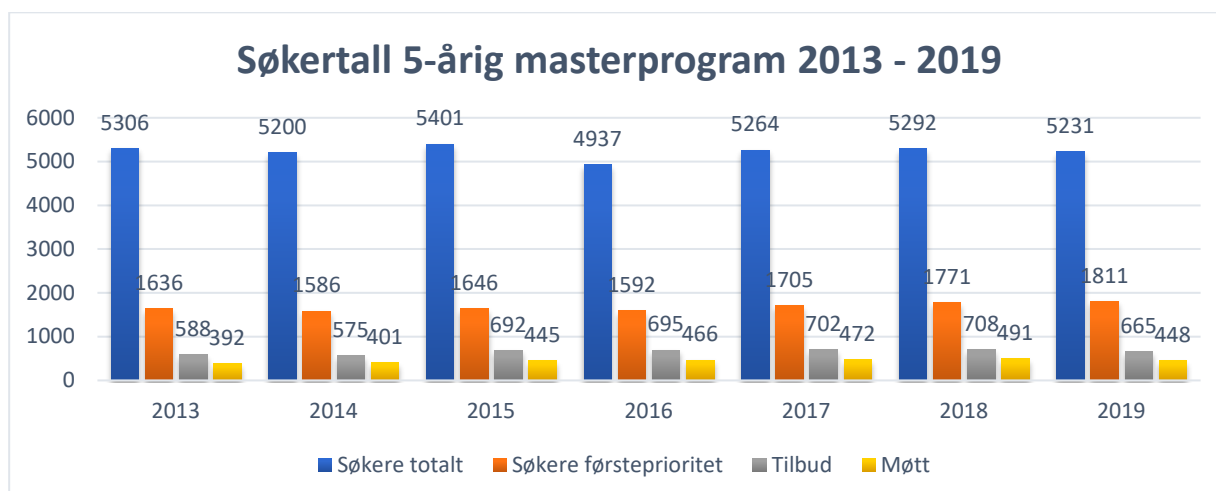
- Opptak til spesialemer
- Opptak til poststudierett
- Opptak av internasjonale avtalestudenter (i samarbeid med Studieavdelingen)

MAJUR - Opptak til femårig masterprogram i rettsvitenskap via Samordna opptak og godskrivning

Fakultetets måltall for opptaket høsten 2019 er, som i fjor, 380 studieplasser.

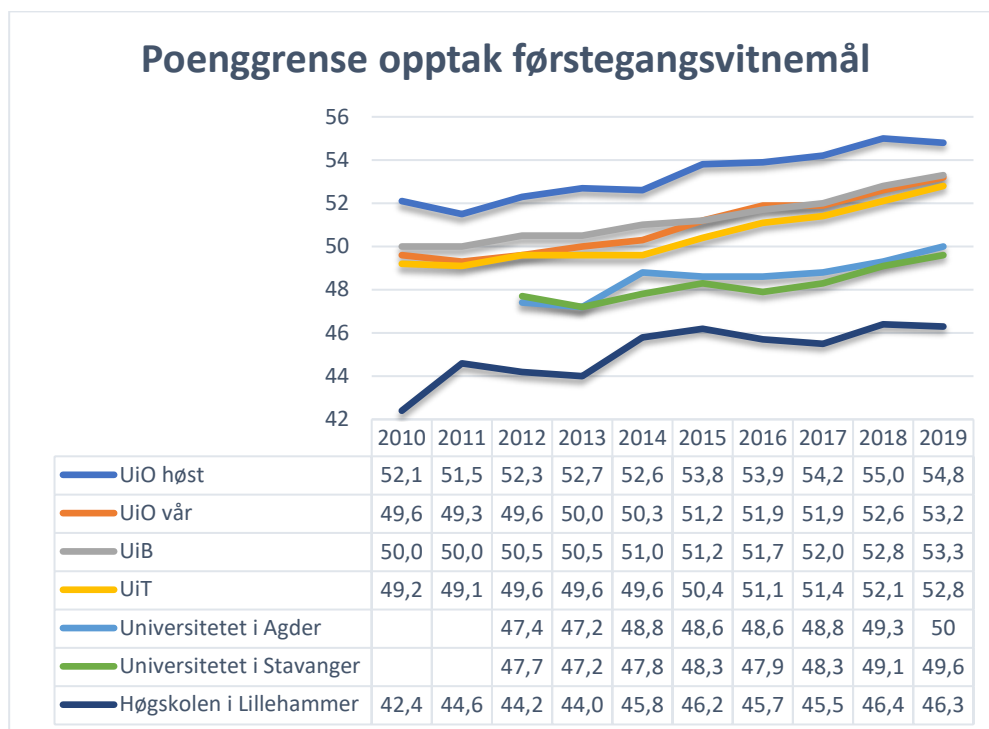
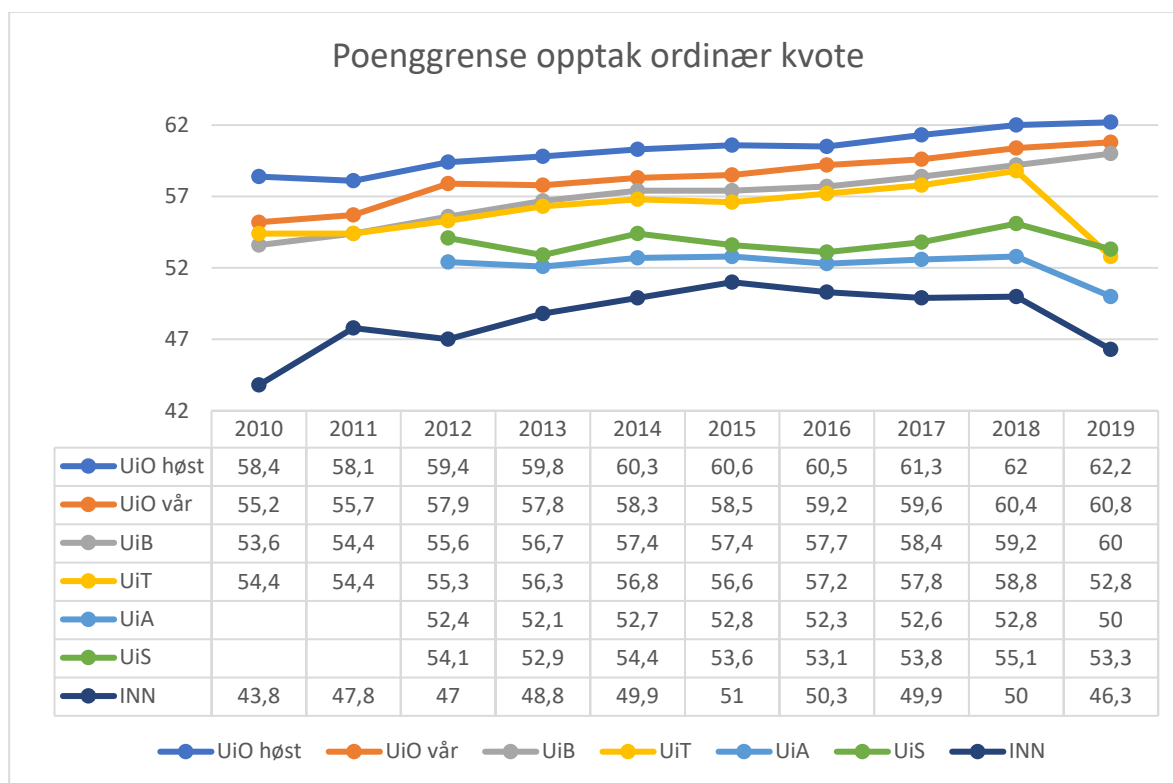
Fakultetsstyret vedtok i sak 50/19 å redusere antall tilbud med ca. 50 i forhold til 2018. I 2019 ble det gitt 665 tilbud (mot 708 i 2018). Dette har resultert i 448 møtte studenter, mot 491 i 2018.

Tabellen viser søkerantallene fra årets opptak til det femårige masterprogrammet i rettsvitenskap via Samordna opptak (NOM-opptaket) sammenliknet med 2013 - 2018.

I 2019 har antallet førsteprioritetssøkere nok en gang vært rekordhøyt. 5-årig masterprogram i rettsvitenskap ved UiB var det studieprogrammet i Norge med flest førstevalgssøkere.

Oversikt over poenggrensene til opptaket gjennom Samordna Opptak fra 2010 og frem til i dag for 5-årig master i rettsvitenskap og for bachelor i jus/rettsvitenskap ved UiA, UiS og INN følger nedenfor fordelt på ordinær kvote og førstegangsvitnemålskvote.

Det ble i år som i fjor sendt ut tilbudsbrev til søkerne per e-post. E-posten inneholdt også i år fakultetsspesifikk informasjon, blant annet med lenke til elektronisk søknadsskjema om godskriving av

ekstern utdanning. I søknadsskjemaet kan de samtykke til elektronisk utveksling av eksamensresultater fra andre norske læresteder.

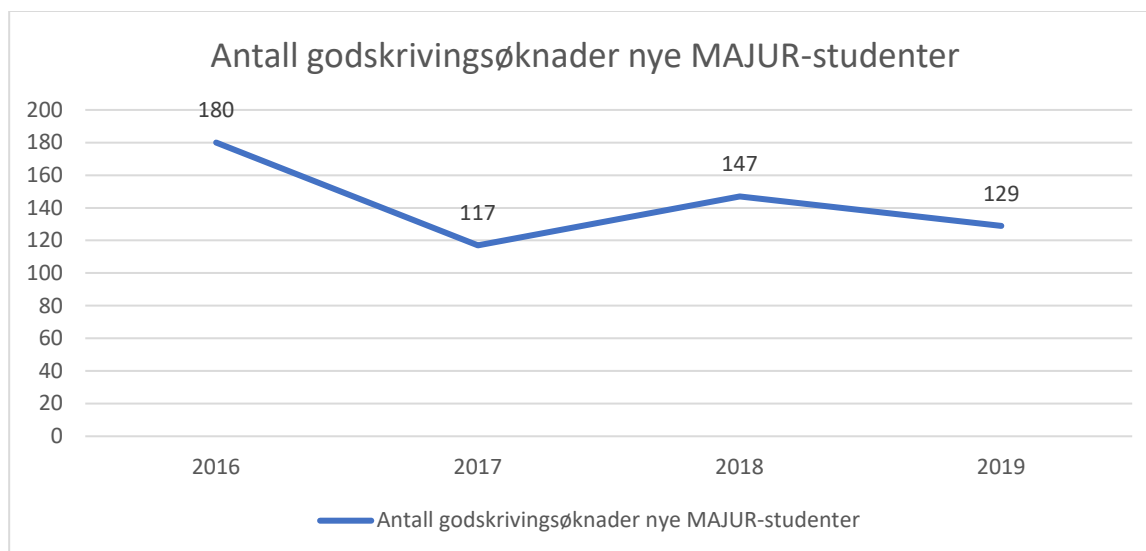
Ved at studenten samtykker til dette, får fakultetet tilgang til den tidligere beståtte utdanningen til studenten direkte via databasen Felles Studentsystem (FS). Dette letter saksbehandlingen betydelig. Søknadsfristen ble satt til 30.07.19 og alle søknadene var behandlet og utdanningsplaner justert i god tid før semesterstart.

Godskriving

Antallet studenter med opptak via Samordna opptak som søker godskriving av ekstern utdanning har minket noe sammenliknet med 2018. I år mottok vi 129 søknader, mot 147 i fjor.

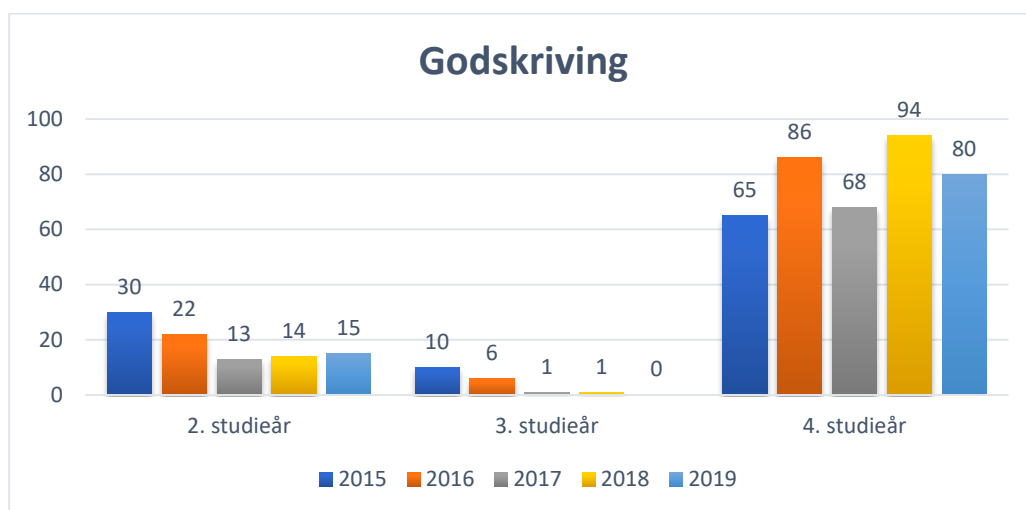
Studentene som søker om godskriving av ekstern utdanning har tidligere bestått juridiske emner, rundt 96 av søkerne, mot 109 i 2018, og/eller innføringsemner (ex.phil/ex.fac), rundt 33 av søkerne mot ca. 38 i 2018.

Alle søknader som ble levert innen fristen ble ferdigbehandlet i god tid før semesterstart. Dette gjorde at de aller fleste var plassert på riktig studieår og hadde fått tildelt grupper på de emnene de startet opp med.

De aller fleste av de nye studentene forholdt seg til søknadsfristen de fikk oppgitt under opptaket, men vi får hvert år også søknader om godskriving etter at høstsemesteret har startet. Dette gjaldt i år stort sett studenter som ønsket innpass av ex.phil/ex.fac. Alle studentene med innpass av juridisk utdanning på bachelornivå søkte innen fristen.

Tabellen under viser antall godskrivingsvedtak fordelt på studieår i 2015-2019.

MAJUR-2 - Opptak til toårig masterprogram

Fra og med høsten 2019 behandler opptakskontoret ved UiB sentralt opptaket til toårig master.

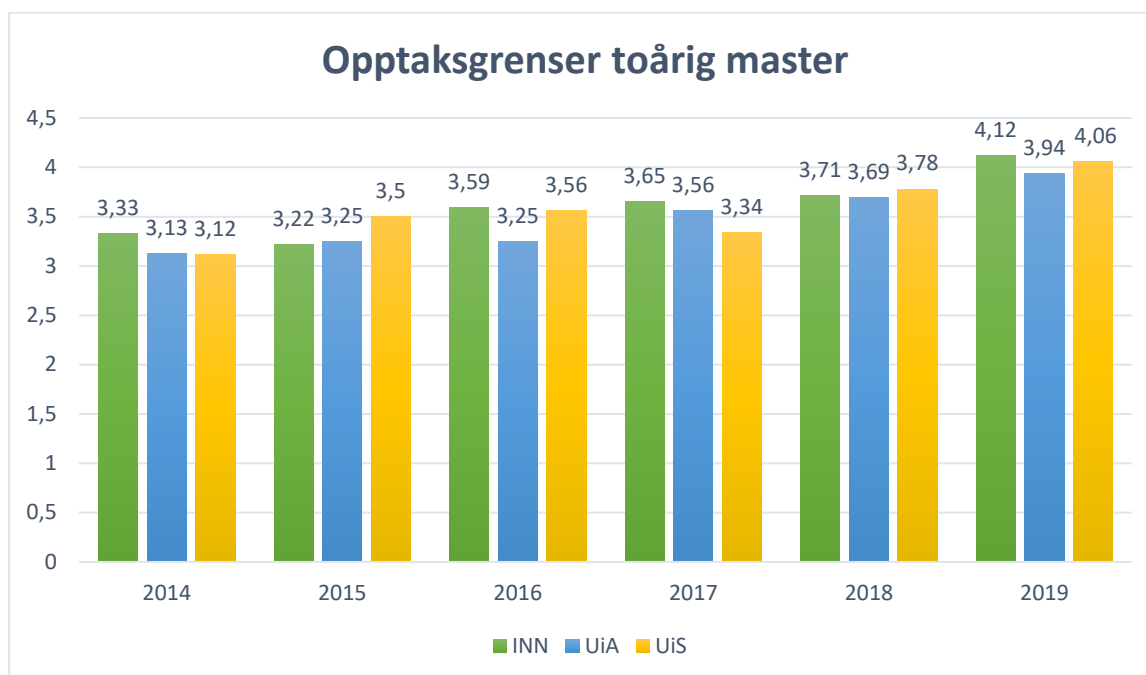
Fra fakultetet sin side har overgangen av opptaket fungert veldig fint. Det var i forkant informert om hvem som var kontaktpersoner ved fakultetet ang. opptak, og disse fikk tilgang til opptakskontoret sitt team i Microsoft Teams der vi bidro med særskilt informasjon i forkant og kunne følge deler av prosessene underveis. Fakultetet ble kontaktet om et par tilfeller hvor det var usikkerhet rundt dokumentasjonen, men utover dette har opptakskontoret kjørt hele opptaket selvstendig og tilsynelatende uproblematisk. Til senere opptak er det nok en fordel at opptakskontoret fortsatt har kontaktpersoner på fakultetet dersom det skulle oppstå tvil om noen av søknadene. Det kan også være en idé å ha dialog med SA i forkant om hvilke tall vi ønsker til rapporten om opptaket.

Opptakskontoret sier følgende om overgangen:

«Studieavdelingen opplevde samarbeidet med Det juridiske fakultet som svært godt. Vi fikk raske avklaringar på spørsmål undervegs i prosessen, og kommunikasjonen var lett og god. Opptaket til MAJUR var enkelt å sette seg inn i då opptaksreglementet var tydelig og klart formulert både på nettsidene til JUR og gjennom det som var oversendt til SA.»

Vi mottok 163 søknader til toårig master i år. Av disse var 136 kvalifiserte for opptak (I 2018 var det 172 søkere hvor 135 var kvalifisert for opptak). Én søker takket nei til studie plass, og det ble da kjørt et suppleringsopptak på denne plassen. 36 av søkerne fikk opptak gjennom Samordna opptak (NOM).

Siden vi begynte med opptak til toårig master i 2014 har opptaksgrensene fordelt seg slik:

Alle de 30 plassene på studieprogrammet har blitt fylt, og samtlige har semesterregistrert seg for høsten 2019.

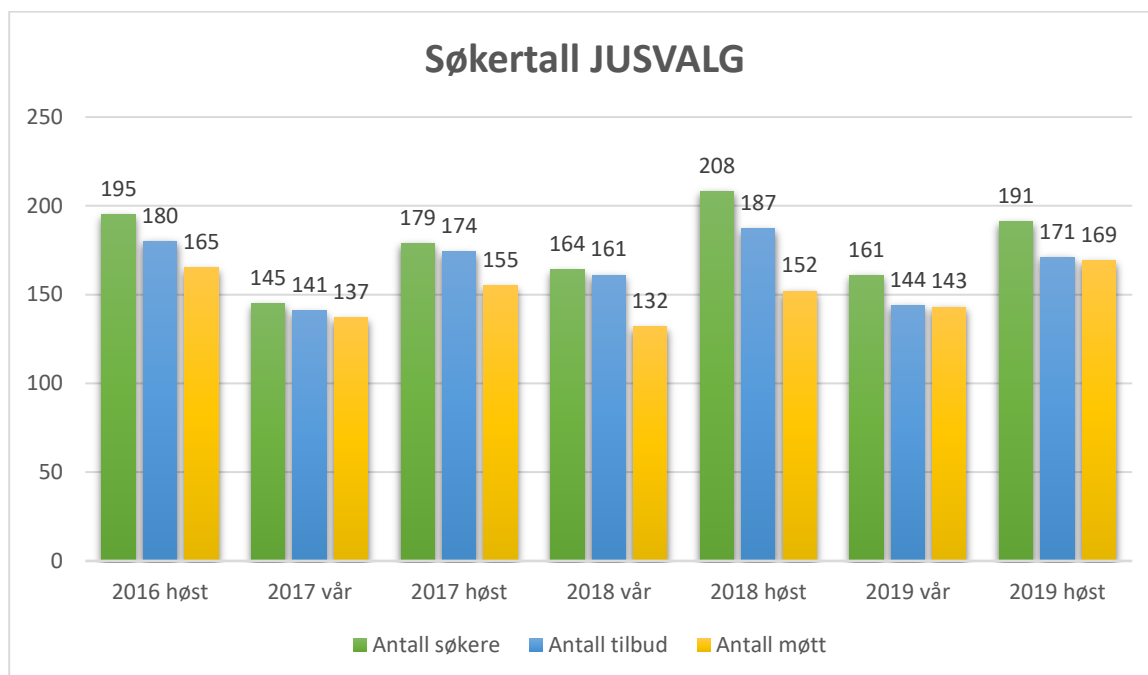
JUSVALG – Opptak til spesialemer

Fakultetet tilbyr hvert semester opptak til spesialemer for tidligere studenter, eller andre som oppfyller kravene om enten treårig høyskole/universitetsutdanning eller treårig jusutdanning. Studieretten gjelder for ett semester av gangen til de emnene det har blitt søkt opptak til.

Høsten 2019 mottok vi til sammen 191 søknader til de 28 emnene som ble tilbudt. Det ble gitt 171 tilbud, og 169 av disse har vurderingsmeldt seg for høsten. De som ikke fikk tilbud hadde enten søkt feil eller var ikke kvalifisert.

I år var det et økt antall i henvendelser om opptak etter fristen, fra personer som trodde søknadsfristen var 20. august eller 1. september. Årsaken til økningen er uvisst, da informasjonen fra fakultetet er den samme som tidligere semester.

Tabellen under viser antall søkere siden høsten 2016:

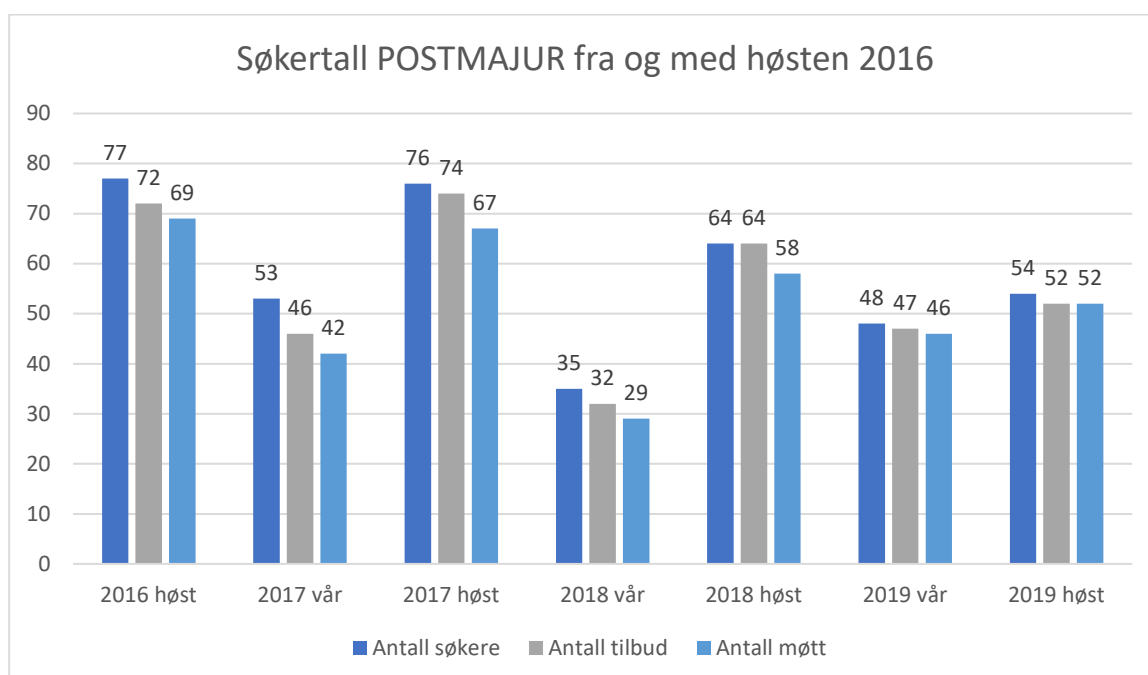

POSTMAJUR – Opptak til poststudierett

Kandidater som fullførte mastergraden i rettsvitenskap i det foregående semesteret har adgang til å søke om poststudierett, som de kan ha i inntil to semestre. Det behandles søknader om opptak til poststudierett til både høst- og vårsemesteret.

Høsten 2019 mottok vi 54 søknader om opptak til poststudierett. 52 av dem fikk tilbud om plass og samtlige har semesterregistrert seg og betalt semesteravgift. To søkere fikk avslag, disse fikk opptak til JUSVALG i stedet.

Tabellen under viser søkertall til poststudierett fra høsten 2016:

Av de 47 kandidatene som fikk innvilget poststudierett våren 2019 er det 39 som har registrert seg for høstsemesteret også.

INTL-JUS – Opptak av innreisende avtalestudenter

Høsten 2019 har tallet på nye internasjonale studenter holdt seg stabilt i forhold til fjorårets tall.

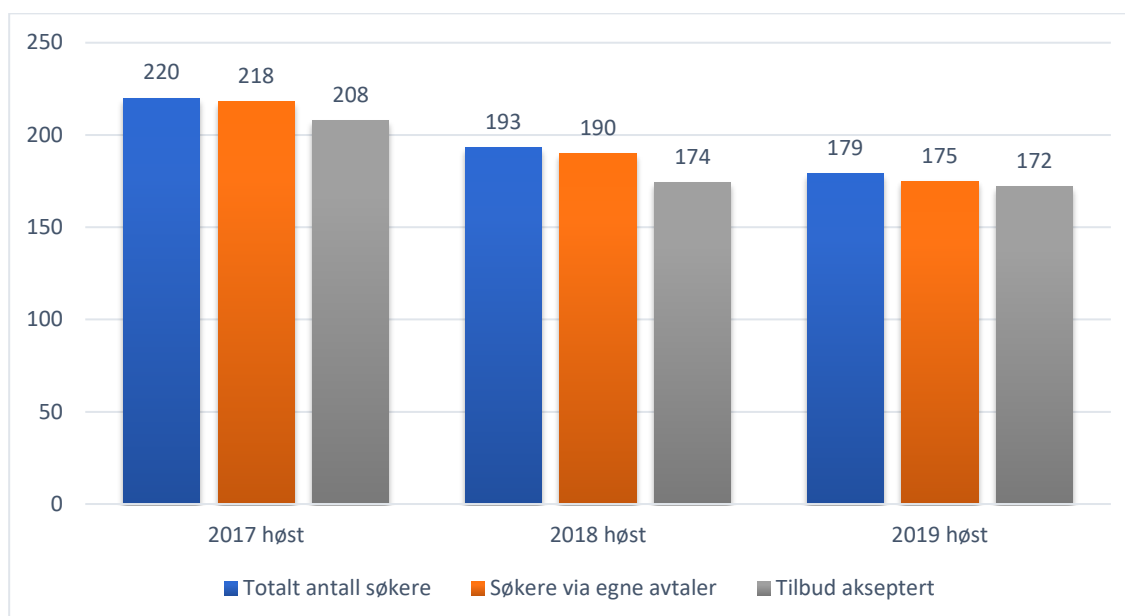
Tabellen under viser antallet søknader fra potensielle innreisende avtalestudenter til vårt fakultet i høstsemestrene de tre siste årene.

Høsten 2017 opplevde vi et stort hopp i antall søkere, sammenlignet med både året før (168 ankomne) og året etter (174), så tallene for de to siste årene er mer representative når det gjelder den generelle tendensen.

Som hovedregel er antall søkere og antall tilbud det samme, siden de aller fleste studentene kommer gjennom våre egne avtaler og derfor fyller opptaksvilkårene. Tallet under i grått viser derfor antall studenter som har akseptert tilbudet fra fakultetet og faktisk ankommer Bergen. Differansen i antall søkere og antall ankomne består i hovedsak av studenter hvor det foretas endring i fakultetstilknytning på bakgrunn av emnene de er oppmeldt til, i tillegg til trekk etter utsendt tilbud.

I høstsemesteret 2019 tok vi imot 172 nye internasjonale studenter, hvorav 48 studenter blir værende i Bergen i vårsemesteret som sitt andresemester. Vi mottar i tillegg normalt 5-10 søknader om forlengelse.

I tillegg til disse studentene mottok vi i august 2019 også 36 kinesiske og to amerikanske studenter til Maritime Bergen Law Summer Programme (ikke inkludert i tallene under). Programmet ble avholdt for første gang i august 2018.

REGL/ANT

[Tilbake til sakslisten](#)

Sak 79/19

Møtedatoen den 10. desember bør endres.

Det viser seg at fakultetsstyret har berammet sitt møte samme dag kl. 12:15.

Det er fullt mulig for SU å ha sitt møte tidligere samme dag, men en del aktører vil ønske å være i begge møtene, og det vil bli travelt – ikke minst med hensyn til forberedelser.

Det er en viss mulighet for at SU ikke vil trenge sitt desembermøte. Det siste møtet før dette er den 21. november, det første etter er den 23. januar. Utvalget bør likevel allerede nå ta stilling til dette – det er lettere å finne rom i kalenderne desto tidligere man er ute.

Alternativer:

- a) Møtet den 10. desember går som planlagt
- b) Møtet den 10. desember avlyses nå
- c) Møtet den 10. desember flyttes til mandag 9. desember
- d) Møtet den 10. desember flyttes til onsdag 11. desember
- e) Møtet den 10. desember flyttes til torsdag 12. desember

Forslag til vedtak:

Møtet i studieutvalget som er berammet den 10. desember flyttes til *.

[Tilbake til saklisten](#)

Sak 80/18**Kontrollkommisjonsrapporter. Oppfølging**

Fra og med studieåret 2018/2019 har vi hatt en regulering i universitets- og høyskoleloven § 5-3 nr. 6 som sier: «Hvis karakteren ved ny sensur avviker med to eller flere karakterer fra opprinnelig sensur, skal utdanningsinstitusjonen foreta ytterligere en vurdering før endelig karakter fastsettes.» Institusjonene er gitt stor frihet med hensyn til hvordan «ytterligere en vurdering» skal gjennomføres. Vårt fakultet har vedtatt rutiner for dette, herunder at det skal skrives en rapport fra hver enkel forekomst. Disse rapportene blir pr. i dag sendt studieutvalget og de blir arkivert i ePhorte.

Hovedformålet med rapportene er at man ønsket å nytte dem i arbeidet med kvalitetssikring av sensuren – ikke minst fordi slike karakteravvik som det er tale om her har vært sett som indikasjoner på kvalitetssvikt. Det var antatt at rapportene skulle kunne belyse eventuelle trekk ved oppgaven, sensorveiledningen, undervisningen eller andre «generelle» forhold som kunne forklare avviket.

Vi har nå mottatt 28 slike rapporter, omhandlende 39 forekomster av karakteravvik¹. De fleste er skrevet uten formkrav og har varierende informasjonsverdi – fra de svært knappe til de svært detaljerte. De nyeste er skrevet i den malen SU vedtok den 10. september. Informasjonsverdien blir ikke nødvendigvis høyere, men det blir lettere å trekke ut det sentrale.

Spørsmålet er hvordan rapportene – eventuelt essensen i dem – best kan anvendes, dernest er det spørsmål om de skal presenteres for SU, og eventuelt hvordan. I malen for rapportene heter det: «Studieutvalget har bestemt at alle kontrollkommisjoner skal utarbeide en kortfattet rapport, dels for å sikre dokumentasjon av kontrollkommisjonens arbeid i den enkelte sak og dels med sikte på fakultetets løpende kvalitetssikring av eksamens- og sensurarbeidet. Rapporten sendes til studieutvalget@jurfa.uib.no.»

Av flere grunner er det neppe aktuelt å legge rapportene fram i sin helhet. De omhandler studenter som i noen tilfeller kan være identifiserbare. De omhandler også navngitte sensorer i en sammenheng som gjør at beskrivelsen på ingen måte er representativ. Fordi forekomstene som behandles i kontrollkommisjon er så vidt atypiske, må vi sikre at ikke disse rapportene på noen måte kan framstå som representative for sensuren eller for de sensorene som omhandles.

En mulighet er å lage en sammenfatning av de momentene som angis i de fire «kvalitative» kategoriene som kan fylles ut i rapporten:

- Forhold ved opprinnelig sensur av betydning for avviket
- Forhold ved klagesensuren av betydning for avviket
- Forhold ved besvarelsen som har vist seg relevant for sensuravviket
- Forhold ved eksamensoppgaven og/eller sensorveiledningen som har vist seg relevant for sensuravviket», eventuelt også
- Andre merknader fra kontrollkommisjonen eller enkeltmedlem/-mer

For rapporter som er skrevet i den vedtatte malen er dette en overkommelig øvelse, for de eldre er det mer krevende, men fullt mulig.

Det bør klargjøres hvilket formål presentasjonen for SU skal fylle – det vil bidra til å belyse hvilken tilnærming som kan være egnet.

Forslag til vedtak:

---

¹ Pr medio september 2019.

1. Formålet med gjennomgang av rapportene fra kontrollkomisjonene er å se om det avtegnes et bilde av sensuren som gir grunn til tiltak.
2. Gjennomgangen skal presenteres for SU i form av et notat der følgende framgår:
  - a. Hvilke emner kontrollkomisjonen har behandlet
  - b. Hvor mange forekomster i hvert emne
  - c. Hvilke karakteravvik forekomsten gjelder
  - d. Om det er pekt på forhold ved opprinnelig sensur, klagesensur, besvarelsen, eksamensoppgaven og/eller sensorveiledningen som kan ha medvirket til karakteravviket.
3. Gjennomgangen presenteres årlig, etter at klagebehandlingen av kontinuasjonseksamen er avsluttet.

[Tilbake til saklisten](#)

Sak 81/19**JUS135 Rettsstat og menneskerettigheter. Læringsutbyttebeskrivelse og undervisningsbudsjett.**

Vi har mottatt et forslag fra emneansvarlig for JUS135 Rettsstat og menneskerettigheter, Jørgen Aall, som bl.a. gjelder emnets læringsutbyttebeskrivelse og omfanget av undervisningen i emnet.

Forslaget gjaldt også endring av litteraturen, denne delen er behandlet på fullmakt (sak 77/19 – 2 b)) og tas ut av saken her.

Det juridiske fakultet
v/ Studieutvalget

Undertegnede kursansvarlig i JUS 135 foreslår pensumendringer med virkning fra og med kurset som starter desember 2019. Begge endringer gjelder boken som er hovedlitteratur (se A nedenfor). Selv om pensumendringen formelt innebærer en side-reduksjon, anmoder om en ekstra forelesnings-dobbeltime (se B nedenfor).

1 [...]

2 Den andre endringen går ut på å ta inn kapittelet om **nødrett**
Begrunnelse: (Dessverre) økt betydning også i Europa
Utvidelse: ca. 10 sider.

[...]

Læringskrav/utbytte
(Endring uthevet)

Studentene skal ha tilegnet seg gode kunnskaper og dyp forståelse av, og slik kunne løse eller utrede juridiske problem med utgangspunkt i

- prinsippene for tokning av grunnlovs- og konvensjonsbestemmelsene
- prinsippene for stillingen av disse ulike regelsettene i norsk rett
- prinsippene for statens plikt til å sikre menneskerettighetene
- hjemmelskrav og domstolskontroll ved inngrep i menneskerettighetene
- **nødrett og derogasjon**
- følgende sivile og politiske rettigheter slik de er nedfelt i Grunnloven og/eller EMK:
  - retten til liv
  - vern mot tortur og annen umenneskelig eller nedverdiggende behandling
  - den personlige frihet
  - diskrimineringsforbud
  - **hoved**prinsippene for rettferdig rettergang og dom i straffesaker og sivile saker
  - forbudet mot tilbakevirkende lover
  - vern om privat- og familieliv
  - religionsfrihet
  - ytringsfriheten
  - retten til forsamling, forening og politisk deltakelse
  - eiendomsretten

B) Forelesningstimer

De foreslåtte pensumendringene innebærer en reduksjon i antall pensumsider. Men særlig på grunn av den store rettsproduksjonen innenfor faget (ganske særlig

rettspraksis fra EMD og Høyesterett) har forelesningene lenge måttet gjøre avgrensninger som faller sammen med den her foreslåtte formelle pensumreduksjonen. Likevel har den tilmålte forelesningstiden vært knapp. En gjenganger i studentevalueringene har da også vært et ønske om flere forelesningstimer i faget.

Jeg søker derfor om én ekstra forelesningstime – og i alt en ekstra dobbelttime dersom forslaget om å ta inn kapittelet om nødrett aksepteres.

Bergen, den 22. august 2019

Jørgen Aall

Med hensyn til læringsutbyttebeskrivelsen: Emnets faglige område bør i stor grad overlates til emneansvarlige å fastlegge. Så lenge endringen ikke berører andre emner i form av dobbeltbehandling eller svikt i obligatoriske eller anbefalte forkunnskaper, eller av andre grunner ikke bør gjennomføres, er hovedregelen at slik søknad innvilges.

Med hensyn til forelesningstimer: Fakultetets undervisningsressurser er knappe og i utgangspunktet fordelt mellom studieår og emner etter bestemte nøkler. En endring som den foreslåtte berører derfor en større helhet enn dette emnet alene.

Det er neppe tvil om at behovet for mer undervisningstid er legitimt, og at det forsterkes av at et nytt tema tas med i læringsutbyttebeskrivelsen. I lys av at studiemodellen er under revisjon, og at undervisningsressursene og fordelingen av dem vil bli underlagt en nærmere vurdering i planleggingen av ny studiemodell, vil ringvirkningen av en ad hoc-tildeling som den omsøkte være mindre enn ellers. Det kan tale for at SU anbefaler tildelingen.

Undervisningsplanleggingen for neste semester er slutført, og det kunne vært utfordrende å legge inn to ekstra timer nå. Emneansvarlig har imidlertid selv sørget for å få lagt inn i planen to «reservetimer» for det tilfelle at han får søknaden innvilget – dette byr altså ikke på utfordringer i dette tilfellet.

I størrelsesorden er det tale om to undervisningstimer i faktor 5 – totalt 10 timer pr. år. Konvertert til kroneekvivalent for ekstern undervisning tilsvarer dette NOK 3 216,90/år. SU har selv ikke budsjettmyndighet og kan ikke fatte vedtak om slikt økt ressursuttak. SU har en mindre fullmakt til å tildele midler ad hoc, men den kan ikke anses å omfatte vedtak som er bindende for framtidige år.

Dette er imidlertid innenfor dekanens budsjettfullmakter og han har sagt seg villig til å avgjøre saken på fullmakt etter SU sin innstilling.

Forslag til vedtak:

SU anbefaler overfor dekanen at emneansvarlig for JUS135 Rettsstat og menneskerettigheter innvilges to ekstra forelesningstimer pr år i emnet med virkning fra studieåret 2019/2020.

[Tilbake til saklisten](#)

Sak 82/19**JUS276-2-C Human Rights and Welfare Policies. Emnebeskrivelse – prøvingsform.**

Vi har mottatt en henvendelse fra emneansvarlig Henriette Sinding Aasen om endring i emnebeskrivelsen for JUS276-2-C Human Rights and Welfare Policies. Forslaget gjelder emnets prøvingsform og går ut på at det som nå er oppsatt som obligatorisk undervisning endres til å utgjøre en eksamensdel. Dette er innretningen som var gjeldende i emnet som ble (midlertidig) erstattet av dette (JUS276-2-A).

Innretningen er nå at emnet har en obligatorisk oppgave som må være godkjent (obligatorisk arbeidskrav) og at vurderingsformen er fire timers skoleeksamen, se vedlagte utdrag fra emnebeskrivelsen.

Emneansvarlig ønsker en endring som innebærer at emnet ikke skal ha obligatoriske arbeidskrav, men i stedet en eksamen som består av to deler, det eksisterende paperet samt den eksisterende skoleeksamen. Det skal være to separate eksamensdeler som får individuelle karakterer som regnes sammen maskinelt. De to eksamensdelene skal telle 50 % hver.

Emnebeskrivelsen etter den foreslåtte endringen:

Obligatorisk undervisningsaktivitet

None.

Vurderingsformer

Exam only in semesters with teaching.

The exam consist of two parts, each contributing 50 % to the final mark:

- Paper of max 2000 words. Individually chosen topic, approved by the course supervisor.

The paper must be passed in order to sit the school exam. Students who have failed the paper will be given an opportunity to hand in a new paper prior to the school exam.

- Four hours digital school exam.

Information about digital examination can be found here:

<http://www.uib.no/en/education/87471/digital-examination>.

Forslag til vedtak:

Emnebeskrivelsen for JUS276-2-C Human Rights and Welfare Policies endres som foreslått med virkning fra studieåret 2020/2021.

Vedlegg: Utdrag fra eksisterende emnebeskrivelse**Obligatorisk undervisningsaktivitet**

Mandatory paper of max 2000 words. Individually chosen topic, approved by the course supervisor.

The paper must be passed in order to sit the school exam. Students who have failed the paper will be given an opportunity to hand in a new paper prior to the final exam. The paper will be awarded a pass/no pass. No grade will be given.

Vurderingsformer

Exam only in semesters with teaching.

Four hour digital school exam.

Information about digital examination can be found here:

<http://www.uib.no/en/education/87471/digital-examination>.

[Tilbake til saklisten](#)

Sak 83/19**Publisering av retteveiledning til obligatorisk kursoppgave. Oppfølging av sak 67/19 fra 10. september 2019.****Utredning tilknyttet forslag om tidligere publisering av retteveiledning til obligatorisk kursoppgave**

I tråd med vedtak SU i sak 67/19 pkt. 2 har JSU redegjort for relevante momenter tilknyttet tidligere publisering av veiledning for obligatoriske kursoppgave. Forslag til pilotemner er også inkludert.

Læringsutbytte

Det er flere utfordringer med tilbakemeldinger på obligatorisk kursoppgave. De er ofte av varierende kvalitet, og gis ofte for sent opp mot eksamen. Ved å publisere retteveiledningen umiddelbart, kan studentene straks sette seg inn i forslag til gjennomgang og sammenligne dette med egen besvarelse. Dermed kan studentene sikre best mulig læringsutbytte mens de har besvarelsen friskt i minne.

Mindre arbeidsmengde

Ulikt fra retteveiledning i anledning eksamen, vil det sannsynligvis være mindre arbeid å revidere retteveiledningen for obligatorisk kursoppgave fordi karakter settes til bestått/ikke bestått. Emneansvarlig må også kunne stå fritt til å velge om vedkommende vil publisere en revidert retteveiledning når sensuren faller, eller om en kun legger ut enkelte bemerkninger som kunngjøring for studentene. Dermed skapes noe mer fleksibilitet for emneansvarlig.

Fokus på metode og struktur

En tidligere publisering av retteveiledningen gir studentene en større mulighet til å avdekke eventuelle svakheter i den materielle kunnskapen. Dette gjør at sensor kan bruke mer tid på å kommentere språk, oppgavestruktur og juridisk metode, som kan være mer hjelpelig for studentene før eksamen, og i studieløpet på lengre sikt.

Mindre fokus på egen besvarelse

Dersom studentene får tilgang til retteveiledningen raskt etter at oppgaven er levert, kan det riktignok tenkes at enkelte av studentene bruker mindre tid på å lese gjennom oppgaven med kommentarer når de får den tilbake ferdig rettet. Dette vil imidlertid bero på kvaliteten på sensors tilbakemeldinger, da en student som i stor grad har fått få eller overfladiske kommentarer vil være mer avhengig av retteveiledningen.

Flere henvendelser fra studenter

Som tidligere nevnt tror vi arbeidsmengden samlet reduseres ved tidligere publisering av retteveiledningen. Likevel kan en tidligere publisering medføre at kursansvarlig må bruke ekstra tid på å besvare spørsmål fra studenter som har besvart oppgaven på en måte som avviker fra retteveiledningen.

Forslag til pilotemner

Forvaltningsrett I er det første praktiske juridiske emnet på studiet. En tidligere publisert retteveiledning kan bidra til å dempe presset for studenter på første studieår. Det vil i tillegg være ett av de første mulige fagene der tidligere publisering er mulig.

Pengekravsrett er også et mulig pilotemne. Emnet er kortvarig og læringsutbyttet i form av obligatorisk kursoppgave er derfor viktig for studentene.

Kontraktsrett I kan også vurderes som pilotemne. På dette stadiet er studentene på første studieår sannsynligvis mer selvsikre i skrivingen sin, og kan dermed se på retteveiledning med et mer kritisk blikk.

JSUs representanter til SU

Astrid Rosander Hagen
og Aslak Kasti Hyldmo

Merknad fra studieadministrasjonen

Henvendelsen fra JSU har vært forelagt de emneansvarlige for de tre foreslåtte pilotemnene til uttalelse.

For JUS111 uttaler emneansvarlig Karl Harald Søvig at dette er greit.

For JUS132 uttaler emneansvarlig Rune Sæbø at dette er greit.

For JUS113 uttaler emneansvarlige Jan-Ove Færstad og Johan Giertsen at de anse at emnet befinner seg i en litt annen situasjon, idet de har en innarbeidet ordning med muntlig gjennomgang av oppgaven kort etter innleveringsfristen. De ønsker å videreføre denne ordningen, og vil i første omgang ikke kombinere den med en framskyndet publisering av veiledningen. De viser blant annet til at «[u]tlegging av veiledning til oblig få dager etter innlevering vil trolig tvinge frem to utgaver av veiledningen til oblig – en umiddelbart etter oblig, og en ny ved tilbakeleveringen der erfaringer fra sensuren er innarbeidet etc.»

De emneansvarlige for JUS113 Kontraktsrett I viser til at det kan være av interesse å holde på den gjeldende ordningen i deres emne, samtidig med at framskyndet publisering gjøres gjeldende i de to andre, og at vi får en sammenligning av de to fra studentenes side.

JSU inviteres til å forestå en slik sammenlignende studie av erfaringene fra de tre emnene etter at obligen for alle er gjennomført i høst.

Forslag til vedtak:

1. JUS111 Forvaltningsrett I og JUS132 Pengekravsrett piloterer en ordning i høst der veiledningen til obligatorisk kursoppgave publiseres kort etter at besvarelsen er levert inn.
2. JUS113 Kontraktsrett I opprettholder ordningen med muntlig gjennomgang av oppgaven og ordinær publisering av veiledningen.
3. JSU forestår en undersøkelse blant førsteårsstudentene med sikte på å avdekke hvilken ordning de foretrekker, herunder også begrunnelse for preferansen.

[Tilbake til sakslisten](#)

Utvalg for praksis i jusstudiet

Bakgrunn

Flere sentrale universitetspolitiske institusjoner har i senere tid fremmet et ønske om å øke den praktiske innflytelsen og relevansen av høyere utdanning (arbeidslivsrelevansen), og i den forbindelse har det vært ytret ønske om å legge til rette for at studenter kan oppfylle deler av sin grad på universitet og høyskole gjennom å delta på organisert jobb eller arbeid hos en ekstern institusjon eller bedrift. Slike signaler har kommet både fra Kunnskapsdepartementet, NOKUT og andre aktører.²

Også ved Universitetet i Bergen er økt arbeidslivsrelevans trukket frem som en målsetning, og inkorporering av praksis i utdanningen er blitt trukket frem som det kanskje viktigste virkemidlet for å oppnå dette. UiBs handlingsplan med tittelen *Kvalitet i Utdanning 2017-2022*, inneholder et delmål om å få et tettere samspill mellom universitet, samfunn og arbeidsliv for å sikre utdanningens fremtidige relevans. I den samme handlingsplanen er disse tiltakene nevnt for å oppnå en slik styrket relevans:³

- Innføre i alle studieprogram minst ett praksisemne eller et emne der praksis er en integrert del.
- Etablere i alle studieprogram mekanismer for å involvere relevante samfunnsaktører i utviklingen av utdanningene.
- Inngå gjensidig forpliktende avtaler om praksis i profesjonsutdanningene. Avtalene skal tydeliggjøre ansvar og sikre kvalitet i praksisen.

Dette er senere blitt fulgt opp av Utdanningsutvalget i flere saker. Utvalget skriver blant annet i en sak fra 2019:

«Universitetet i Bergen har som mål at praksis skal være en integrert del i alle studieprogram. For å oppnå flere praksisordninger ved UiB, er det nødvendig med avtaler med arbeidslivet. Det blir derfor viktig å lage en framdriftsplan for dette arbeidet. Det er ønskelig med et samarbeid med Bergen kommune, Bergen Næringsråd og Helse Bergen. Vi samarbeider med Utdanning i Bergen på dette området. De leder et prosjekt om praksis- og arbeidslivserfaring. Prosjektet er avgrenset til å gjelde samarbeid om praksis- og arbeidslivserfaring i disiplinutdanninger og i profesjonsutdanninger der det ikke er et praksistilbud fra før.»

Selv om det altså er en uttalt delmålsetning at alle studieprogrammer ved UiB skal tilby praksis som en integrert del, kan det diskuteres om denne målsetning er realisert for masterprogrammet i rettsvitenskap. Fakultetet har for eksempel i lang tid hatt et samarbeid med Jussformidlingen i Bergen, og praksis derfra har i lang tid vært godkjent som spesielemne på fakultetet, se nåværende [JUS325](#) Rettshjelp. En form for praksis i utdanningen kjenner vi for så vidt også gjennom ordningen med å la studenter delta i prosedyrekonkurranser som forhåndsgodkjennes som spesielemne ([JUS330](#) Prosedyrekonkurransen). Fakultetet har i senere tid også inngått i det såkalte [TVEPS](#)-samarbeidet. Vi har også [JUS329](#) Skriveveiledning og gruppeledelse, som er et spesielemne på grunnlag av praksis som arbeidsgruppeleder. Endelig har vi [JUS334](#) Chinese Law Clinical programme som tilbyr praksis i Kina. Også på

---

² https://www.nokut.no/globalassets/nokut/rapporter/ua/2019/kvalitet-i-praksis-utfordringer-og-muligheter_16-2019.pdf

³ http://ekstern.filer.uib.no/ledelse/Handlingsplan_KvalitetUtdanning_UiB_NOR_web.pdf. Se også https://www.uib.no/sites/w3.uib.no/files/attachments/mote_i_utdanningsutvalget_9_mai_siste_versjon.pdf om studentinnovasjon og entreprenørskap

masterprogrammet i rettsvitenskap er det altså muligheter som kan anses som en form for praksis i utdanningen. Tidligere har fakultetet imidlertid også åpnet for å la våre studenter ta et valgfag (i cand.jur.-ordningen) som praktikant hos en ekstern institusjon eller bedrift og med påfølgende skriving av praksisrapport.

Basert på føringene som er kommet fra UiB sentralt, kan det diskuteres om dagens masterprogram i rettsvitenskap burde ha flere åpninger for å inkorporere praksis i studiet enten som et eget spesialemne eller på annen måte. Samtidig kan det diskuteres om dette er nødvendig for å oppnå målet om høyere arbeidslivsrelevans for jusstudiet. Det har alltid vært et tett samarbeid mellom rettsvitenskapen og det praktiske rettsliv, og jusstudiet har alltid vært tett rettet inn mot fagets praktiske aspekter. Mange av fakultets vitenskapelig ansatte har selv erfaringer fra det praktiske rettsliv, og for mange av våre studenter vil den juridiske mastergraden gi en nødvendig inngangsbillett til ettertraktede stillinger innenfor offentlig forvaltning, privat næringsliv eller organisasjonslivet.

I forbindelse med studiereformen vedtok styret ved å få seg forelagt en egen sak «hvordan det nedsettes en arbeidsgruppe som skal vurdere hvordan praksis kan tas inn som element i den reviderte studieordningen», jf. sak 26/19. Opprinnelig var saken satt opp til møtet i juni, men styret er orientert om at saken er utsatt til høsten.

På denne bakgrunn ønsker fakultetet å nedsette et utvalg som skal utrede hvilken rolle praksis bør ha i masterprogrammet i rettsvitenskap. Etersom spørsmålene som inngår i vurderingen er noe kompliserte og kan være noe kontroversielle, bør utvalget ha med representasjon fra alle berørte grupper på fakultetet og gis et mandat til å vurdere alle sentrale aspekter ved saken. Utvalget skal primært vurdere hvordan studenter kan gjennomføre praksis som en del av utdanningen og hvordan vi som utdanningsinstitusjon kan kvalitetssikre den praksisen som studentene utfører. Utvalget må også se på hvor i studiet praksis kan inngå, og må vurdere nærmere de praktiske og økonomiske konsekvensene.

Ambisjonene i de tidligere nevnte føringene fra Universitetet i Bergen og andre sentrale aktører i universitetspolitikken, trekker i retning av at praksis i utdanningen bør fases inn i alle universitetets studieprogrammer så raskt som mulig. Selv om de spørsmålene utvalget for praksis i utdanningen bes om å utrede er noe komplekse, ber fakultetet om at utredningen leveres raskt og helst før 15. mars 2020. Denne relativt knappe tidsrammen medfører at utvalget både bør se hen til hvordan praksis i utdanningen, hvis ønskelig, kan fases inn i den nåværende studieordningen og i den fremtidige studieordningen som trer i verk fra høsten 2021.

Utvalgets mandat

Utvalget for praksis i jusstudiet skal ha følgende mandat:

- Utvalget skal gi en oversikt over de elementene av praksis i utdanningen som finnes på masterprogrammet i rettsvitenskap i dag
- Utvalget skal vurdere om praksis bør opprettes som eget spesialemne på masterprogrammet i rettsvitenskap, herunder å synliggjøre hvilke læringsmål i programmet som oppfylles med et slikt emne. Dersom utvalget kommer til at det bør opprettes et eget spesialemne om praksis i utdanningen bes utvalget tas stilling til hvor i utdanningsløpet emnet bør legges, hvor mange studiepoeng det skal gi, hvordan det skal organiseres og hvilke typer praksis som kan være aktuell
- Utvalget bes også å ta stilling om praksis i studiet bør inkorporeres i obligatoriske emner på den nåværende studieordningen eller på den nye studieordningen som trer i kraft fra høsten 2021

- Utvalget skal utrede om det er behov for særskilte avtaler mellom fakultetet og involverte praksisplasser og i så fall hvilke hovedmomenter en slik avtale bør inneholde
- Utvalget skal undersøke om det er behov for å stille krav til eller regulere rettsforholdet mellom student og den institusjon eller det selskap hvor studenten har sin praksis
- Utvalget skal vurdere om studenter som er i praksis er omfattet av reglene i yrkesskedeforsikringsloven, derunder om det er universitetet eller den institusjon eller det selskap hvor studenten er utplassert som eventuelt har ansvaret etter loven. Dersom utvalget kommer til studenter i praksis ikke har dekning etter yrkesskedeforsikringsloven, eller dersom dette er meget usikkert, bes utvalget å ta stilling til om fakultetet kan, og i tilfelle bør, sørge for at studentene har dekning for skade som skjer i praksis enten via særskilt forsikring eller på annen måte
- Utvalget skal vurdere administrative og andre kostnader ved de ulike alternativene som foreslås

Utvalgets sammensetning

Utvalgets sammensetning:

- To fra A-gruppa (hvorav en leder)
- Ett medlem fra B-gruppa dersom gruppen selv ønsker å være representert
- To studenter
- Én administrativ tilsatt
- Én administrativ tilsatt som sekretær for utvalget

Digitale ressurser

Insentivmidler for 2019, sak 04/19 – side 6 i filen her:

https://www.uib.no/sites/w3.uib.no/files/attachments/saksliste_uu-mote_17.01.2019.pdf

Praksisordninger. Sak 16/19 – side 17 i filen her:

https://www.uib.no/sites/w3.uib.no/files/attachments/mote_i_uttanningsutvalget_21._mars.pdf

Studentinnovasjon og entreprenørskap Sak 21/19, side 5 i filen her:

https://www.uib.no/sites/w3.uib.no/files/attachments/mote_i_uttanningsutvalget_9._mai_siste_version.pdf

Tildeling av insentivmidler for utdanningskvalitet, sak 24/19, side 14 i samme notat som over. Her er mye om eksisterende og planlagte praksiser.

NOKUTs praksisprosjekt: <https://www.nokut.no/prosjekter-i-nokut/operasjon-praksis-20182020/> Se «Publikasjoner» nederst på siden.

Forslag til vedtak:

Studieutvalget innstiller overfor fakultetsstyret på at en arbeidsgruppe nedsettes for å utrede praksis i rettsstudiet.

Utvalgets mandat

Utvalget for praksis i jusstudiet skal ha følgende mandat:

- Utvalget skal gi en oversikt over de elementene av praksis i utdanningen som finnes på masterprogrammet i rettsvitenskap i dag
- Utvalget skal vurdere om praksis bør opprettes som eget spesialemne på masterprogrammet i rettsvitenskap, herunder å synliggjøre hvilke læringsmål i programmet som oppfylles med et slikt emne. Dersom utvalget kommer til at det bør opprettes et eget spesialemne om praksis i utdanningen bes utvalget tas stilling til hvor i utdanningsløpet emnet bør legges, hvor mange studiepoeng det skal gi, hvordan det skal organiseres og hvilke typer praksis som kan være aktuell
- Utvalget bes også å ta stilling om praksis i studiet bør inkorporeres i obligatoriske emner på den nåværende studieordningen eller på den nye studieordningen som trer i kraft fra høsten 2021

- Utvalget skal utrede om det er behov for særskilte avtaler mellom fakultetet og involverte praksisplasser og i så fall hvilke hovedmomenter en slik avtale bør inneholde
- Utvalget skal undersøke om det er behov for å stille krav til eller regulere rettsforholdet mellom student og den institusjon eller det selskap hvor studenten har sin praksis
- Utvalget skal vurdere om studenter som er i praksis er omfattet av reglene i yrkesskedeforsikringsloven, derunder om det er universitetet eller den institusjon eller det selskap hvor studenten er utplassert som eventuelt har ansvaret etter loven. Dersom utvalget kommer til studenter i praksis ikke har dekning etter yrkesskedeforsikringsloven, eller dersom dette er meget usikkert, bes utvalget å ta stilling til om fakultetet kan, og i tilfelle bør, sørge for at studentene har dekning for skade som skjer i praksis enten via særskilt forsikring eller på annen måte
- Utvalget skal vurdere administrative og andre kostnader ved de ulike alternativene som foreslås

Utvalgets sammensetning

- To fra A-gruppa (hvorav en leder)
- Ett medlem fra B-gruppa dersom gruppen selv ønsker å være representert
- To studenter
- Én administrativ tilsatt
- Én administrativ tilsatt som sekretær for utvalget

[Tilbake til saklisten](#)